

تاریخ تدوین: 97/05/1	کد خط مشی: IC-PO-102
تاریخ آخرین بازنگری: 98/05/1	تعداد ویرایش: 1
تاریخ بازنگری بعدی: 99/05/1	تعداد صفحه: 4

تعاریف :

Sterilization : به فرآیند از بین بردن و یا حذف تمامی اشکال زنده میکروبی اطلاق می شود که در بیمارستان ها و مراکز ارائه کننده خدمات به روش های شیمیایی و یا فیزیکی صورت می گیرد. استفاده از بخار تحت فشار، حرارت خشک، گاز اتیلن اکساید، گاز پر اکسید هیدروژن پلاسما، و محلول های شیمیایی از روش های استریلیزاسیون می باشند.

Disinfection : ضد عفونی به فرآیند حذف بسیاری یا تمامی پاتوژن ها از روی اشیاء بی جان به جز اسپور باکتری ها اطلاق می شود. در مراکز بهداشتی درمانی ، اشیاء معمولاً با محلول های شیمیایی و یا پاستوریزاسیون مرطوب ضد عفونی می شوند.

Clining : زدودن و پاک نمودن آلودگی های قابل مشاهده مواد معدنی و آلی از روی سطوح، اشیاء است که معمولاً "توأم با استفاده از آب و مواد شوینده و یا فرآورده های آنزیماتیک به صورت دستی و یا دستگاه های واشر خودکار است.

A single-use devise : وسیله پزشکی یکبار مصرف، وسیله ای است که برای استفاده در یک بیمار و جهت ، انجام یک پروسیجر برچسب خورده است بر حسب موازین کارخانه سازنده قرار نیست که این وسایل تمیز، ضد عفونی و مجدداً استریل شود و برای بیمار دیگری در حین انجام پروسیجر دیگر مورد استفاده قرار گیرد.

Reuse : استفاده مجدد از وسیله پزشکی است که یک بار مصرف شده و بعد از استفاده بر روی یک بیمار، می تواند مجدداً مورد استفاده قرار می گیرد.
وسيله پزشکی غير حياتی : که تماس جلدی و غیر تهجمی با بدن بیمار دارند (پوست سالم) ، وسیله هایی از این دست به لحاظ انتقال عفونت ، کم خطر محسوب می شوند. نمونه هایی از وسایل غیر حیاتی عبارتند از : کاف فشارسنج و ...

وسایل پزشکی نیمه حیاتی : و سائلی می باشند که در حین انجام پروسیجرها در تماس با غشاء مخاطی سالم و یا پوست آسیب دیده واقع می شوند. این وسایل به طور معمول به داخل بافت نفوذ نمیکنند . با این حال، این تجهیزات بایستی در حین فرآیند فرآوری مجدد، از تمامی میکروارگانیسم ها و پاتوژن ها عاری گردد. مصرف کنندگان بایستی در گام اول اقدام به شست شو و تمیز سازی کامل وسایل نموده و سپس و سیله را استریل نمایند حداقل رعایت ضد عفونی سطح بالا برای ابزار پزشکی نیمه حیاتی ضروریست

مثال هایی از وسایل نیمه حیاتی عبارتند از دئودنوسکوپ ، لوله های آندوتراشیا، برونکوسکوپ، تیغه های لارنگوسکوپ و سایر تجهیزات تنفسی ، پروب های ازوفازیا، مانومتری ، حلقه اتصالات دیافراگم آندوسکوپ سیستم گوارشی است
وسایل مقاوم به حرارت (برای مثال آندوسکوپ های غیر قابل انعطاف) بایستی به وسیله استریلیزاسیون حرارتی فرآوری مجدد شوند. برای وسایل حساس به حرارت روش های فرآوری مجدد با استفاده از حرارت پایین ؛

و فضاهای استریل بدن قرار می گیرند در صورتی که آلوده به میکروارگانیسم های پاتوژن باشند، احتمال خطر بالایی به لحاظ ایجاد عفونت را دارا می باشند . مشتمل بر پر اکسید هیدروژن ،اوزون ، اتیلن اکساید محلول های شیمیایی استریل کننده/ ضد عفونی کننده شیمیایی با سطح بالا می تواند مورد استفاده واقع گردد.

محلول های شیمیایی نظیر گلو تار آلدئید، هیدروژن پر اکساید، اورتو -فتال آلدئید ، پر اکستیک اسید یا هیدروژن پر اکساید دارای مجوز برای ضد عفونی سطح بالا از FDA امریکا می باشند .

وسایل پزشکی حیاتی : وسایلی هستند که در تماس با بافت بوده لذا به منظور پیشگیری و اجتناب از عفونت های متقاطع، جداسازی قطعات وسیله پزشکی حیاتی (در صورت امکان) ، شستشو و تمیز نمودن کامل و تمامی سطوح داخلی و خارجی و استریلیزاسیون وسیله بعد از هر بار استفاده الزامی است

شایان ذکر است که ابزار جراحی، کاتتر های عروقی و قلبی و اداری، ایمپلنت ها و پروب های اولتراسوند که در فضاهاستریل بدن مورد استفاده قرار می گیرند، از این دسته محسوب می شوند.

بیانه / سیاست خط مشی :

با توجه به بالا بودن هزینه خدمات، محدودیت منابع و اهمیت بالای رعایت موازین ایمنی و کیفیت که از جدی ترین چالش های پیش روی نظام های سلامت در سراسر جهان میباشد و با توجه به بالا بودن میزان جراحی ها و مداخلات تشخیصی و درمانی تهاجمی و اینکه در تمامی پروسیجرها و اقدامات تهاجمی، احتمال تماس ابزار و سایل جراحی با بافت ها و ترشحات و ... قطعی است، لذا بیمارستان با هدف کاهش هزینه های درمانی به شرط تضمین ایمنی بیماران و حفظ شرایط استریل، سیاست فرآوری مجدد وسایل یکبار مصرف را با حفظ موازین پیشگیری و کنترل عفونت و با ایجاد چارچوب اجرایی و نظارتی دقیق بر نحوه استریلیزاسیون و ضدعفونی وسایل پزشکی اجرا میکند.

دامنه خط مشی:

کلیه بخش های بالینی

مخاطبین یا ذینفعان :

پرسنل خدماتی آموزش دیده: مسئول شستشو پاکسازی و گندزدایی ابزار
پرسنل پرستار آموزش دیده از کلیه بخش ها: مسئول نظارت دقیق بر شستشو، پاکسازی و گندزدایی ابزار
سرپرستار بخش ها: مسئول نظارت بر فرآیند شستشو، گندزدایی ابزار

فرد پاسخگوی اجرای خط مشی:

کارشناس کنترل عفونت

روش اجرایی :

- 1) زیر کمیته " فرآوری مجدد ایمن وسایل پزشکی " زیر نظر کمیته پیشگیری و کنترل عفونت بیمارستانی هر فصل برگزار میگردد
- 2) کارشناس کنترل عفونت لیست وسایل حیاتی و نیمه نیمه حیاتی و غیر حیاتی را که بایستی به ترتیب پاکسازی و استریل / گندزدایی در سطح بالا شوند را تهیه نموده و پس از تصویب در کمیته کنترل عفونت در اختیار کلیه بخش ها قرار میدهد.
- 3) سوپروایزر کنترل عفونت با همکاری مسئولین بخش ها لیست وسایل یکبار مصرف بدون قابلیت استفاده مجدد و وسایل یکبار مصرف با قابلیت استفاده مجدد را تهیه نموده و روش شستشو / ضدعفونی (نوع ماده ، Level محلول و مدت زمان غوطه وری و ...) پس از تصویب در کمیته کنترل عفونت در اختیار بخش ها قرار میدهد.

لیست وسایل یکبار مصرف با قابلیت استفاده مجدد :

✓ قلم کوتر :

- سیرکولر اتاق عمل پس از استفاده از وسایل حین عمل آنرا جهت پاکسازی، تحویل پرسنل نیروی خدمات میدهند.
- پرسنل خدمات از وسایل حفاظت فردی قبل از پاکسازی اقلام استفاده مینمایند.
- پرسنل خدمات ابزار را پس از پاکسازی و خشک نمودن تحویل پرسنل واحد CSSD میدهد.
- پرسنل CSSD پس از اطمینان از صحت فرآیند پاکسازی چندمین سیکل استریل را بر روی قلم کوتر درج مینمایند.
- پرسنل CSSD اقلام را با دستگاه وی پک و جهت استریلیزاسیون توسط دستگاه پلازما به بناب ارسال میکنند.

➤ پرسنل اتاق عمل بعد از استفاده از قلم کوتتر برای هر 5 عمل دور میاندازند و هم چنین در صورت معیوب بودن قلم کوتتر را دور میندازند.

لیست وسایل نیمه حیاتی با قابلیت استفاده مجدد :

✓ ماسک های بیهوشی سیلیکونی و امبوگ :

1. بعد از شستشو و پاکسازی ماسک های بیهوشی با ماده دترجنت و غوطه ورسازی در محلول آنزیمی (طبق دستورالعمل پاکسازی) ، صورت گیرد و بعد از خشک نمودن در محلول ضدعفونی سطح بالا در مدت زمان تعیین شده (طبق دستورالعمل) غوطه ورشوند . و سپس آبکشی و در جای مربوطه نگهداری میکنند.

✓ دستگاههای بیهوشی :

1. به منظور اطمینان روش های توصیه شده شرکت های سازنده برای تمیزکاری و نگهداشت دستگاه بایستی دنبال شود و سیلندرها، دریچه های یک طرفه و جذب کننده های دی اکسید کربن که بایستی به صورت دوره ای تمیز و ضد عفونی شوند.

2. در صورت آلودگی آشکار با خون و ترشحات بیمار ، تمام سطوح دستگاه ها و مانیتورهای بیهوشی با یک ضد عفونی کننده مناسب (محلول سریع الاثر الکلی) بایستی روزانه و یا بلافاصله بعد از آلودگی تمیز شوند.

✓ سیستم های بیهوشی تنفسی : برای کلیه بیماران از سیستم های بیهوشی یکبار مصرف استفاده میشود.

✓ کلیه ابزار جراحی :

1. در مستندات بازنگری شده واحد استریلیزاسیون نوشته شده است .

✓ آندوسکوپ های قابل انعطاف

1. در مستندات بازنگری شده کنترل عفونت سال 98 نوشته شده است .

✓ لارنگوسکوپ ها :

1. جدا نمودن تیغه لارنگوسکوپ از دسته لارنگوسکوپ (بلافاصله بعد از استفاده لارنگوسکوپ)

2. ضدعفونی دسته لارنگوسکوپ با استفاده از محلول سریع الاثر الکلی

3. تمیز کردن مناسب تیغه های لارنگوسکوپ قبل از ضدعفونی سطح بالا (به علت ضایعات باقی مانده در اطراف منبع نور یا بخش های متحرک، لذا توصیه می شود تمیز نمودن وسیله از اولویت ها باشد)

4. در صورت امکان غوطه ورسازی در محلول آنزیمی (طبق دستورالعمل) برای پاکسازی کامل تیغه ها

5. آبکشی و خشک نمودن تیغه لارنگوسکوپ

6. غوطه ورسازی در محلول ضدعفونی سطح بالا در مدت زمان تعیین شده (طبق دستورالعمل ضدعفونی)

7. آبکش و خشک نمودن تیغه لارنگوسکوپ

✓ پروب های واژینال :

1. استفاده از محافظ یکبار مصرف برای پروب واژینال برای هر بیمار

2. رفع ژل از روی ترانس دیوسر با استفاده از گاز خشک (به روش دستی) .

3. تمیز نمودن آن با استفاده از محلول سریع الاثر الکلی

4. خشک شدن آن در معرض جریان هوا

لیست وسایل غیر بحرانی با قابلیت استفاده مجدد :

- ✓ کاف فشار سنج
- ✓ نرده های تخت
- ✓ ملحفه
- ✓ ظروف غذا
- ✓ میز کنار تخت
- ✓ وسایل بیمار
- ✓ و

جهت ضد عفونی این وسایل ضد عفونی سطح متوسط یا سطح پایین به کار می رود که روش شستشو و پاکسازی وسایل ذکر شده در سنجه های مربوط به محور پیشگیری و بهداشت ذکر شده است (در مستندات بازنگری شده سال 97)

لیست وسایل یکبار مصرف بدون قابلیت استفاده مجدد :

- ✓ سوند نلاتون
- ✓ ساکشن تیوب
- ✓ لوله های خرطومی یکبار مصرف ماشین بیهوشی و ونتیلاتورها
- ✓ کاتتر شالدون
- ✓ کاتتر CVP
- ✓ سوزن LP
- ✓ ماسک اکسیژن
- ✓ ماسک فلومتر (کانول بینی ، ماسک صورت)
- ✓ سوزن اسپینال
- ✓ لوله تراشه
- ✓ پد الکلی
- ✓ پوار
- ✓ انواع سرنگ ها و ست سرمها

- 4) شرایط استفاده مجدد از وسایل پزشکی یکبار مصرف به لحاظ رعایت اخلاق پزشکی و ایمنی ، توسط پزشک معالج توضیح و رضایت آگاهانه از بیمار / همراه بیمار توسط ایشان اخذ میشود.
- 5) رضایت نامه توسط پرستار ادمیت یا منشی بخش ضمیمه پرونده میشود.
- 6) مسئولیت نظارت بر انجام صحیح فرایند در هر بخش بر عهده سرپرستار /مسئول همان بخش میباشد.
- 7) چک لیست نظارت بر نحوه تبعیت مراکز آموزشی درمانی / بیمارستانها از دستورالعمل فراوری مجدد ایمن وسایل پزشکی هر سه ماه یکبار توسط کارشناس کنترل عفونت تکمیل شده و به معاونت محترم درمان ارائه می شود.

امکانات و تسهیلات مورد نیاز:

- 1) محلول گندزدای مناسب
- 2) ظروف مخصوص غوطه وری
- 3) ذره بین
- 4) برس های نرم جهت شستشو
- 5) سینک مخصوص شستشو

6) محل مناسب با تهیه مناسب جهت غوطه وری محلول های High Level

7) سرنگ پرفشار آب یا هوا

8) بیكس مخصوص فرمالین

منابع مورد استفاده :

- 1) چک لیست نظارت بر نحوه تبعیت مراکز آموزشی درمانی/بیمارستانها از دستورالعمل فراوری مجدد ایمن وسایل پزشکی (تاریخ ابلاغ دستورالعمل از وزارت متبوع به دانشگاه ها مورخه 96/10/20 شماره : 25743/د 400)
- 2) دستورالعمل فراوری مجدد ایمن وسایل پزشکی

جدول اسامی :

نام و نام خانوادگی تهیه کنندگان	سمت	نام و نام خانوادگی تهیه کنندگان	سمت
دکتر سویل ثانی	پزشک کنترل عفونت	دکتر رشیدیان	رئیس بیمارستان
فاطمه زارعی	مسئول دفتر بهبود	رقیه ذبیحیان	سرپرستار بخش جراحی
سجاد حیدری	مدیر دفتر پرستاری	صدیقه قدسیان	مسئول درمانگاه
زهرا محمودی	کارشناس هماهنگ کننده ایمنی	منظر فتحی	سوپروایزر آموزشی
محمد رضا فرخی	سرپرستار اتاق عمل	فاطمه قاسمی	سرپرستار بخش ICU
فرحناز فتحی	مسئول بلوک زایمانی	سودابه بایرامیان	سرپرستار بخش اورژانس
مریم فرجلو	سرپرستار بخش CCU	زهرا مصدق	سرپرستار بخش دیالیز
اصلی قاسم زاده	سرپرستار بخش اطفال	فاطمه خدایاری	کارشناس کنترل عفونت
نام و نام خانوادگی تایید کننده : دکتر رشیدیان سمت : رئیس بیمارستان تاریخ تایید: 98/5/1			
نام و نام خانوادگی ابلاغ کننده: دکتر رشیدیان سمت: رئیس بیمارستان تاریخ ابلاغ : 98/5/10			